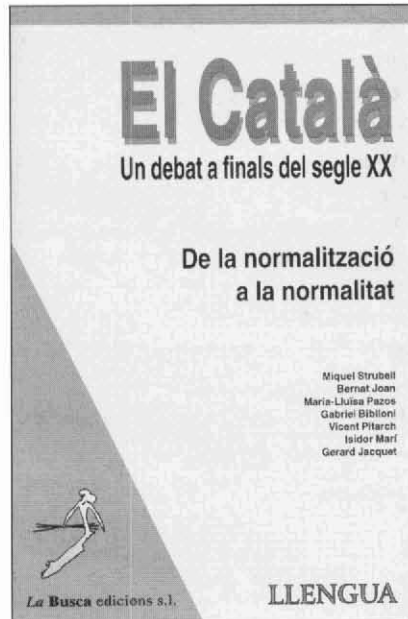

Sociolingüística

per Víctor Pallàs i Arisa

Strubell, Joan, Pazos, Bibiloni,
Pitarch, Marí i Jacque
**El català. Un debat a finals
del segle XX**
Barcelona, La Busca, 1999

L'obra avui comentada porta un títol significatiu: *El català, un debat a finals del segle xx*. I la pregunta que se'n desprèn és la següent: Com serà el català, en el segle xxi? Les respostes són per a tots els gustos. L'optimista diu: «Cap problema; el català està salvat.» El moderat: «Sí, sobreviurà, però...» I el pessimista: «Àrab, aviat, haurem d'aprendre!» Amb aquests termes i amb tots els matisos que es vulgui, el debat està ben servit. A més, tothom té la pròpia valoració, fruit de l'anar i venir per diversos escenaris de país. A primer cop d'ull, dependrà de l'indret per on hom es passegi: una cosa seria Ciutat de Mallorca, una altra Vic, una altra València o una altra Perpinyà... percepcions ben distintes, afegides a la manera de pensar variada de cadas-

cú i al rerefons polític que hi jau. D'aquesta manera, arreu dels Països Catalans s'han produït "normalitzacions lingüístiques" desiguals, la valoració de les quals també és variada. Hi ha, però, una voluntat clara: el català *sigui com sigui* ha de perviure, perquè és una llengua que respon a una realitat, a una història i a una voluntat d'ésser.

L'Escola de Mallorca de l'Ajuntament de Manacor organitzà, el primer semestre de 1998, el curs monogràfic «De la normalització a la normalitat», curs que comptà amb la col·laboració de la Universitat de les Illes Balears i del Consell Insular de Mallorca. El volum recull les ponències de set prestigiosos lingüistes dels països catalans que hi intervingueren (per ordre d'edició): Miquel Strubell,

Bernat Joan, Maria-Lluïsa Pazos, Gabriel Bibiloni, Vicent Pitarch, Isidor Marí i Gerard Jacquet. Cadascun hi aporta la seva visió des de l'experiència docent, político-administrativa, acadèmica, sòcio-cultural o fins i tot musical. Termes com *llengua estàndard*, *llengua interferida*, *llengua minoritzada*, *hibridització*, *inhibició institucional*, *lleialtat lingüística*, *planificació lingüística*... ens són explicats pels ponents amb les respectives argumentacions.

Raonaments històrics, culturals i polítics justifiquen la situació actual de precarietat lingüística, *desigual* segons els indrets, però desigual al capdavant. Situació que, no cal dir-ho, tots comparteixen. Són remarcables, amb tot, les informacions de Bernat Joan (recordem-ho, autor d'un llibre interessantíssim: *Les normalitzacions reeixides*, Oikos-Tau, 1996) en comparar situacions de llengües paral·leles al català o les observacions sempre incisives de Maria-Lluïsa Pazos. O la reflexió de Miquel Strubell sobre què cal fer perquè «la nostra llengua no només no desaparegui, sinó que arribi a tenir el nivell de normalitat com tenen l'hongarès a Hongria, el grec a Grècia o l'islandès, parlat per menys gent que la que viu a Palma de Mallorca» (p. 30).

Un debat, doncs, per a un moment que, amb la perspectiva d'una unitat europea liderada pels estats, és més viu que mai. Caldrà estar preparats per a superar, d'una vegada per totes, els monolingüismes jacobinistes que encara ens tenallen. ♦